

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E.** Berta dohánytözsdejében. **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében. **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában. **Bácsalmáson: Rosenberg A.** cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földmiveseknek és szerényebb javadalmasú hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Kérelem előfizetőinkhez. Lapunk tisztelt előfizetőit, kiknek előfizetése lejárt, kéjük, hogy a lapdíjat mielőbb küldjék be.

Bácsmege közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1909 március 12.

Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága ma, pénteken tartotta *Fernbach* Károly főispán elnöklésével rendes tavaszi közgyűlést, melyen eme határozatokat hozták:

A *bácsföldvári* vasuti állomáshoz vezető tvh. közút 550 méterrel hosszabbították.

Alispáni előterjesztés a baja—mélykúti tvh. közút mentén építendő utkaparóház céljaira szükséges terület megszerzése tárgyában. Engedélyeztetik.

Mándits Sándor és társai felebbezése *Katymár* községnek a kisbírák és gazdasszony fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. Az első rész jóváhagyatott, a második megváltoztatott.

Gróf Teleky Józsefné felebbezése *Bácsalmás* a kunbaja-pusztai pótadó tárgyában hozott határozata ellen. A felebbezés elutasított.

Madaras a bábaügy rendezése határozata feloldatott.

Mayer és társai felebbezése *Katymár* községi bíróválasztás ellen. A felebbezés elutasított.

Töröky F. József felebbezése *Bajmok* községnek fizetésfelemelés iránti kérelmét megtagadó határozat ellen. Uj határozat hozandó.

Müller János felebbezése községi pótadójá tárgyában *Vajsza* által hozott határozat ellen. Jóváhagyatott.

Berzenkovits Péter felebbezése *Bácsujfalu* jegyzői földből történt foglalások tárgyában hozott határozata ellen. Határozat feloldatott.

Lengyel József felebbezése *Magyarkanizsa* városnak rendőrfelügyelői járandóságának folyósítását megtagadó határozata ellen. Az összeg folyósítandó.

Barta és társai felebbezése a *Szilágyi* községbeli orvosi állás érdekében kiküldendő küldöttség költségeinek fedezése tárgyában hozott határozata ellen. Jóváhagyatott.

Dr. Freund Illés felebbezése *Óbecse* a bikai álló áthelyezése határozata ellen. Jöv.

Szilágyi a jegyzői földek után felmerült vízlecsapolási díjak fedezése. Jöv.

Óbecse Feszli Ignác örökösei nevében álló pótadó leírását megtagadó határozata. Jöv.

Lőrincz Pál felebbezése *Topolya* községnek a törlési engedély kiadását megtagadó határozata ellen. Jöv.

Füredy Lajos felebbezése *Kossuthfalva* községnek az ipartestületnél viselt jegyzői állásából való eltöltése tárgyában hozott határozata ellen. A határozat megsemmisített.

Ij. Blanz Péter és társai felebbezése a kulai harmadik esküdti állás betöltése tárgyában hozott határozat ellen. A felebbezés elutasított.

Bácsujfalva az orvosi lak telke tárgyában hozott határozata megváltoztatott.

Nemesmilitics a nagy tó bérbeadása jóváhagyatott.

Veprőd utcai terület eladása megsemmisített.

Óverbázi előljáró választás megsemmisített.

Dr. Lelbach László és társai felebbezése *Cservenka* községnek a rendőri létszám felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Cservenka községnek a rendőrök ruházata tárgyában hozott határozata feloldatott.

Zenta a parcellázási munkálatok mikénti foganatosítása tárgyában hozott határozata megsemmisített.

Pala Ferenc r. k. hitoktató felebbezése *Zenta* város személyi pótléka tárgyában hozott határozata ellen. Jóváhagyatott.

Zenta az igazgató és hitoktatók fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. A határozat feloldatott.

Bihari Jakab felebbezése *Zenta* városnak óvadékának kiadása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Sztudényi Gyula kántor felebbezése *Zenta* városnak fizetési előlege tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Bács-Bodrogmegyei helyiérdekű vasutak felebbezése *Zenta* városnak a vasuti állomás kibővítése tárgyában hozott határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Répas Szilveszter felebbezése *Zenta* városnak fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Fekete Sándor felebbezése *Zenta* városnak szakértői díjai tárgyában hozott határozata ellen. Megváltoztatott.

Zentai önkéntes tűzoltóegylet felebbezése *Zenta* városnak a fizetéses tűzoltók mikénti alkalmazása és fizetése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Lőrincz Mihály és társai felebbezése *Szenttamás* az ágost. evang. egyházközség mikénti segélyezése határozata ellen. Kiegészítendő.

Nagymélti Elek István felebbezése *Zenta* bérösszegének helyesbítése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Dorotics Otília felebbezése *Boldogasszonyfalva* községnek a szülésznői fizetés felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Vallancs Ágoston felebbezése *Zsabya* a bor- és husfogyasztási adó kezelése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Latki József és társai felebbezése *Ada* az apácák fizetésekiegészítését megtagadó határozata ellen. Jöv.

Magyar Jenő és társai felebbezése *Ada* a községi irnokok fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. Uj hat. hozandó.

Kovács Kázmér felebbezése *Sajkásszentivánnak* fizetésének túl alacsony mértékbeni felemelése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Özv. Strósz Ignácné felebbezése *Ada* nyugdíjaztatása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Géczi Gábor felebbezése *Ada* fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Bogdanov Ráda és társainak felebbezése a *titeli* rétkezelő bizottságnak pénz elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Pigetli Aladár felebbezése *Ada* fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. Uj hat. hozandó.

Kopsicz János felebbezése *Litomos* fizetésfelemelését megtagadó határozata ellen. Uj hat. hozandó.

Bittó Ferenc szegedi lakos felebbezése *Magyarkanizsa* városnak a nagytiszai halászlai jog bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. A határozat megsemmisített.

Fehér László felebbezése *Béreg* a husvizsgáló kiképzetési költségei fedezése tárgyában hozott határozata ellen. Uj hat. hozandó.

Martonos Vadkerti Mihály segélyezése jöv.

Kölpény községi rendőrség ruházata megsemmis.

Piros segédjegyzői állás betöltése jöv.

Temerin Kisbara vízének bérbeadása jöv.

Kiszács fogyasztási adó mikénti kezelése jöv.

Kiszács kiségitő mezőőrök alkalmazása jöv.

Palánka végrehajtási díjaknak hovafoordítása jöv.

Ugyanaz határozata Schmidt Mátyás pótadójának helyesbítése tárgyában jöv.

Ugyanaz határozata az anyakönyvi kivona-

tok és családi értesítőkért szedendő díjaknak hovafoordítása tárgyában jöv.

Dunacséb Hamann János tanító lakáspénzének felemelése jöv.

Ugyanaz görögkeleti templom énekes fizetése tárgyában jöv.

Bulkeszi anyakönyvi kivonatok díjainak hovafoordítása jöv.

Parrag az anyakönyvi kivonatok díjainak hovafoordítása jöv.

Szépliget községi kisbírák fizetésének felemelése jöv.

Boróc községi végrehajtó fizetésének felemelése. 1000 kor. jöv.

Ugyanaz utcák és terek szabályozási munkálatának biztosítása jöv.

Bácsóváros községi segédjegyző lakbéré. 200 kor. jöv.

Wekerlefalva a várótermül szolgáló korcsma-helyiség fűtése és világítása. Megsemmisített.

Bácsóváros községi bába fizetésének megállapítása. Jöv.

Bácsóváros 1909. évi községi pótadónak 1/2%-kal való felemelése. Jöv.

Ópalánka községi szegények segélyezése. Jóváhagyatott.

Ugyanaz palánkai téli kikötő ügyében menesztett községi küldöttség napidíjai. Jöv.

Wekerlefalva községi építési alapból ideiglenes kölcsön felvétele. Jöv.

Ugyanaz a községi rendőrség pénzbeli ruhaátalánya. Felold.

Bácsujlak tűzkárosultjainak segélyezése. Jöv.

Tataháza rendőrség ruházata. Jöv.

Rém közbirtokossággal kötött egyezség. Jóváhagyatott.

Militics anyakönyvi kivonatok és családi értesítőki kiállítás díjainak hovafoordítása iránt. Jöv.

Militics Szebényi Kálmán községi irnok fizetésfelemelése. Jöv.

Militics befolyt utadó birság hovafoordítása. Jóváhagyatott.

Bácsordas kisbírák fizetésfelemelése. Jöv.

Bácsujfalu legelőbér hátralékok leírása. Jöv.

Szentfülp a Machmer és társa elleni perből felmerült ügyvédi költség kifizetése. 534 kor. jöv.

Katymár földadó felosztási jegyzék elkészítésének költségei. 330 kor. jöv.

Dernye bábafeletés rendezése. Jöv.

Turja a csatornai halászbérlő részére adandó engedmény. 600 kor. jöv.

Hódság berkocsi iparról alkotott szabályrendelet. Feloldatott.

Bácsföldvár Ferenc csatornai halászlai bérbeadása. Jöv.

Szond szlatinai utnyítás tárgyában és az ehhez szükséges ingatlanok megvétele. Jöv.

Ugyanaz a Bdrarits-szlatinai ut bérbevétele. Jöv.

Kossuthfalva az ottani körállatorvos szabad-szolgáltatása tartama alatt felmerült helyettesítési díjak fedezése. Jöv.

Topolya a kezelésében levő különféle alapokból törlesztéses kölcsön felvétele. Jöv.

Gombos községi szolgák egyenruházattal való ellátása. Jöv.

Doroszló a felállítandó távirtda költségeihez való hozzájárulás. 1040 kor. jöv.

Kossuthfalva Szél János kártalanítása. Jöv.

Ugyanaz a gyepmesteri állás rendszeresítése. Jöv.

Topolya kántorlak építési költségeinek megtérítése. 10845 kor. jöv.

Ugyanaz Pfeiffer és társa használatára átengedett terület. Jöv.

Apatin három óvoda-épület felállítása. Jöv.

Óbecse Freund József részére tulajdonjogi-lag átengedendő terület. Uj hat. hozandó.

Bácsfeketehegy ingatlanok eladása. Jöv.

Apatin a községi irnok végrehajtó fizetés megállapítása. Jöv.

Hercegszántó kincstártól átadott dűlőutak átvétele. Jöv.

Kis, nagy használatok miatt a nyári utak, ha nem is valami költséges módon, de azért rendben tartassanak. Azok a hatóságok, melyek az emelvényeket karbantartják, visszaérnek a nyújtott előnyökhöz, mert több helyen műtutak testbe ását, harkokot a üftették az eperfákat, az pedig a műtutaknak határozottan árt, mert a gyökerek megsemmisülnek a víznek a testbe hatolását, a nedvesség folytán romlik az út. Elég szélesek a nyári utak, ültessenek azok mentén. De közlekedési akadályt is képeznek, mivel a galyázás sem förtémi rendszeresen. Kéri ezeket a javító levél alispánnak tudomására hozni, hogy az szükséges intézkedéseket ez irányban megtehesse.

Szankovits György műszaki tanácsos felvilágosítás után az alispáni jelentést egész terjedelmében úgy Liebach mint a közgyűlés tudomásul veszi.

Március 15. Bács megyében.

A március 15-iki ünnepekről még a következő tudósításokat kaptuk:

Sziva. A szabadság, egyenlőség, testvérség küzdésének 61-ik évfordulóját a nagy raphoz méltóan községünk is megünnepelte. Török Lászlónak alkalmi darabját, a "Nagy időket" látták a leány-nemzedék serdültebb házaiban. Mindannyian kitűnően szavaltak el a műalkotást. Ezt követte egy szép előkép, amelyen gyönyörűen volt reprodukálva "Magyarország Erdélyi Nemzetiségei", a "Hit", a "Remény", a "Szerelem". Az előadást tánc követte és kivirradtígn vigán emuláltak. A mulatságos igen kedélyes volt és szép jövedelmet hajtott a hazafias célra.

Bácsalmás. Az itteni Dalárda szép ünnepéggel emlékezett meg a nagy napról. A Hymnus után dr. Hirth Ferenc ügyvéd és lapszerkesztő beszélt a hazafias eszmékben bővelkedő nagyszabású beszéd keretében jelezte március 15-ének nagy nemzet fontosságát. Spilvogel Géza hatással szavalt, Pogány Ilonka alkalmi költeményével nagy tetszést aratott. Szarvas Zsuzsanna is verset szavalt, meleg érzéssel. Ezután tánc volt. Az iskolák is ünnepezték.

Ága. Az egyletek és testületek együttes ünnepsége fényesen sikerült. A templomban Tamás Ferenc káplán mondott szent misét. A Szentháromság terep Vidákovits Benő alkalmi költeményt szavalt, nagy hatással. Király Károly joghallgató tartalmas beszédben ismertette a nap nevezetességét. Az emlékeresztelnél is volt szavalt és beszéd. Este társasvacsorát rendeztek.

Hodáság. Március 15-én szent mise volt, melyet Fuchs esperes celebrált. Délben bankettet rendeztek, melyen több felköszöntő hangzott el.

Cservenka. Az itteni férfialegyet március 14-én műkedvelői előadással egybekötött dalestetélyt rendezett, mely minden tekintetben fényesen sikerült. Ez főleg Freund János tanító, dalárda karmester fáradságtalan ügybuzgóságának köszönhető.

Topolya. Március 14-ikét több helyen ünnepezték meg. A polg. olvasóegylet társasvacsorát rendezett, melyen sok tószit hangzott el. Sulyok János elnök, dr. Kiss József, dr. Lestár Albert, Kiss Lajos beszéltek nagy hatással. A gazdakörben, dr. Rényi József orvos lelkés és igen tartalmas beszédben méltatta a nap jelentőségét.

Mohol. A márciusi ünnepségnek az adott nagyobb jelentőséget, hogy Lovász Márton orsz. képviselő tartotta az alkalmi beszédet. Széles alapon, szebbnél szebb történelmi példákkal s szónoki lendülettel vont párhuzamot 1848/49. és a jelen idők közt. Az ünnepélyt banket fejezte be.

Eördögh Elemér futaki plébános.

Gróf Chotek Rezső főrendiházi tag, futaki nagybirtokos, mint kegyur, Eördögh Elemér bacsifalusi plébánost nevezte ki futaki plébánossá, illetve új állásában való megerősítés végett bemutatva az érseknek. Gróf Chotek Rezső ezzel a szerenés választásával méltó férfiut juttatott a földet emeltek. Eml. József kanonok örökebe. Ez a kinevezés nemcsak a magyar katolikus körökben, hanem a közéletünk

den részében nagy örömet fog kelteni. Mottó Eördögh Elemér fiatal korán datára, közéleti szereplésének aránylag rövid ideje alatt olyan népszerűségre, tekintélyre, annyi érdemre tett szert, melyek a felsőbb körök figyelmét méltán keltették föl szimpátiuss személye iránt.

Vallása iránt való rajongó szeretete, a pártpolitikai választásokat leromboló hazafias tiszta észlete, a megyei közügyek terepén való fáradságtalan emberi erőt feljuttató komoly, becsületes munkássága, minden nemzeti mozgalom, kulturális és gazdasági ügyös törekvés iránt való lelkesedése és azokban való önzetlen közreműködése, erkölcsi alap, melyen áll, kiváló képzettsége, fáradságtalan ügybuzgalma, vasakarata és nagy munkakereje biztos támasztekai jövőbeni haladásában is.

Az egyházmegyei főtanfelügyelő Temerinben.

— Saját tudósítónktól.

Temerin, 1909. március 23-án. Már régen nem láttunk Temerinben egyházmegyei főtanfelügyelőt. A boldogult Kubinszky Gábor nem, s most nálunk volt Zundl Péter kanonok, az egyházmegyei főtanfelügyelő ifjandjaink legnagyobb öröme. Fellélt vizsgálta iskoláinkat tanterjedelmükkel, s önérettel mondhatjuk, hogy iskoláinkról, az iskolákban tapasztalt felügyelő az oktatási predmnyről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

E hó 15-én félón este érkezett. A tanítószag, amelynek főtanfelügyelője érzéséről tudomása volt, fogadni akarta az állomásán. Fogadni akarta azt a főtanfelügyelőt, akinek híre már régen bejárta az egyházmegyét, sőt a tanítás szakembereinek s a tanítószag jöndulatu rökönzenyes főfőttesének hirderte. Azonban ez a fogadtatás nem sikerült. Főtanfelügyelőnk nyomasztóan félő előbb érkezett, a tanítószag pedig újvidéki felől későbbre várta. De annál ünnepesebb volt a búcsúztatása. Az állomásra kikísérte őt a tanítószag s a község képviselerei. Hétfőn este érkezett. Keddén az iskolalövegek vezetése alatt főtanfelügyelőnk látogatott meg.

Délután a községi iskolában a hitoktatást vizsgálta felül szerdán a róm. kath. fiúiskolákra került a sor. Mint már förttebb említettém, minden látogatásainak befejeztével az egyes tanulókat lakásukon is fölkereste. De máshol is tett látogatást. Ugy tudom, meglátogatta Mátkovics Bélát, a község nagybirtokosát, Vermes Vincelt, a község jegyzőjét, Eme Imre kántort, Zundl Péter főtanfelügyelőnek látogatása nemcsak az iskolák szempontjából bír jelentőséggel. Nagyörri főtanfelügyelőnk hatást tett a hívekre is, akikben az egyház iránti ragaszkodást csak bensőbbé lehetett. Meg kell emlékeznem az iskolai vizsgálatok befejeztével tartott beszédéről, melyben úgy Mikhalovics Endre plébánosnak, mint a kath. iskolák igazgatójának, valamint a tanítószagnak egyenkint és együttesen a legcsintébb köszönetét fejezte ki úgy a maga, mint egyházi főhatóságá nevében azért a buzgalomért, esbüggédellen munkálkodásért egyrészt s a felügyeletért másrészt, melylyel az ő legnagyobb öröme ezt a szép eredményt fölmutatni képesek voltak. A nagy számban jelen volt iskolásoknak, melynek élén Vermes Vincze községi jegyző mint világi elnök mindvégig kitartással követte a főtanfelügyelő látogatásait — szintén köszönetét nyilvánította. Jól esik ugyanígy tapaszalnom, hogy az urak meleg érdeklődést tanúsítanak iskoláink s a tanügy iránt. Az ilyen érdeklődés méltó mondotta tovább — az iskoláknak csak virágozniok lehet. Kérte is az iskolásokat s a községet, hogy a tanügy iránt most megnyilvánult jöndulatuk soha se lóhadjon s az iskolákra, mint amelyek a saját jólétüknek kuforrásai mindenkör a legnagyobb gondot fordítsák.

Mihalovics Endre plébános, az iskolák igazgatója melyen megilletővé válaszolt a főtanfelügyelő szeretetteljes szavaira, köszönetét fejezve ki azon elismerő szavakért, melyekkel fardozását úgy ő neki, mint a tanítóknak méltatta. Megígérte, hogy amint a múltban és a jelenben, úgy a jövőben is szíven hordozza iskoláink ügyét. Ezután visszavonult a tantestület élén a főtanfelügyelő s konferenciát tartott. Nagy napja voltak tehát a temerinieknek a kedd meg a szerda. Az egész község lázas érdeklődése fordult a főtanfelügyelő működése felé. Mondhatom, hogy főtanfelügyelőnk szimpátiuss egyénisége, a tanügyben való szakavatottsága a

legnagyobb mértékben keltette föl mindnyájunk lelkében a fészteletet és szeretetet önmaga iránt, de ő benne egyházkunk mánti kártó, tanítószag iránti hűségünket és ragaszkodásunkat is keltette. A községünk az ő beszéd elváltásával, Kéves, hogy a szót a torkára nem tartoztatották. Annymira földözöltek a nemzeti tisztelek. Hőgyne.

Titokzatos gyilkosság.

Saját tudósítónktól.

Hercegszántó, 1909. márc. 23.

Gyilkosság vagy önyédelem? Ez a kérdés foglalkoztatja most a bajai büntető bíróságot. Ugyanis a bérégi m. kin. kincstári erdőmentén Szántó Ferenc 22 éves, életeros, izmos, m. kir. kincstári póterdőrét március hó 19-én délután fél 6 óra tájban agyonlöve találták az illetőnek aposa, Gersich András kincstári főerdőrét anyósa, sógora és kis sógora, akik az említett időben a bérégi erdőben szokásos körúti jokat látogatták. Előbb találkoztak Buczl Boldizsár és Lovranov Sib vadásziggyel bíró, bérégi vadászokkal, kiket figyelmeztettek, hogy a kincstári erdőben nincs joguk lövöldözni, hanem csak a községi vadászterületen. Később hallották, hogy ugyanezen emberek szóváltásba elegyedtek Szántó Ferenc póterdőrrel, akivel már régóta ellenséges viszonyban állottak. Ugyanis a póterdőr testi erejében albizakodva mindenkit jól elvert vagy megsejtéztet, akit a kincstári erdőben cél és jog nélkül csatartgolva talált. Ezért a faorások az egész környéken rossz hint terjesztettek róla. Feltek is kötelező hozzut is esküdtek ellene. Fenti napon az erdőben tehat Buczl vadász hangjait hallva, az öreg Gersich veje felé sietett, de közben látta villogni és adórólúni a fegyvereket és látta, amint rajta mint egy bekötött kőve eldől. Közlebb érve még hallotta a halokló Szántó szavait: "meg vagyok löve". Ezzel az odasietett rokonok má csak az élettele pótterdőrét találták meg. Az előhozott körörcs a feltételeit halálhozó és golyós fegyvertől származó lövést konstatálván jelentést tett róla a hatóságnak, mire Romátka Béla bajai kir. járásbíró mint vizsgálóbíró jegyzőkönyv vezetőjével, valamint a szabadkai kir. ügyész személyesen a helyszínére a szemle megtartása céljából kiszállottak. Már akkor a szomszédos Hercegszántó és Küllőd községekből ezernyi tömeg gyülekezett össze: férfiak, nők, gyermekek vegyesen kik közt futótüzként terjedt el a szokatlan esemény híre. Verőfényes tavaszi nap nézte a hulla felboncolását, melyet dr. Kály szabadkai kir. törvényszéki orvos vezetése mellett dr. Lányi hercegszántói körorvos végezt. A boncolás kiderítette, hogy az agyonlőtt férfi belső szervei teljesen épek és egészségesek voltak. A löveg baloldalt a lépnél hatolt be, melyet összetépett s innen a májhoz futva, azt darabokba lyuggatva, a testből kifutott. Az elvérzés okozta a rögtöni halált. A lövés közéről történt. A gyanus tetteseket átkísérték a bajai kir. járásbírószághoz.

H I R E K

A képviselőházból.

A pozsony—bécsi villamos ügye okozott műfölhaborodást a szenátus ülése. A kormányparti függetlenségek, akik 112 évvel ezelőt elvetették a javaslatot, ezúttal milyen szépen jellemzi ez politikai következetességeket és közgazdasági tudásukat — észvesztőtül hardítottak mellette. Ugyanazok, akik máskéfév előtt tápsóflak Kmettynek, hogy volt bátorsága az öszfrak érdekeket szolgáló villamos megindítását minden erejével megakadályozni, most ideges türelmetlenséggel hallgatták helyénvaló okfejtéseit.

és a való helyzetből merített argumentumait. Szegény Kmetty, aki páros napokon ellenzéki, páratlanokon pedig a koalíció hűséges csatlósa alaposan megjárta az ő derék elvtársaival. Kevés hujja, hogy a szót a torkára nem forrasztották, annyira felbőszültek a »nemzeti« tigrisek. Hogyne. Hiszen a komoly érv, a tiszta igazság vörös posztó a szemökben.

Kedden *Bozóky* támogatta Kmettyt. Igazat mondott, de azért mégse volt igazsága, mert csak 5-6 tagból állt a tábora, míg ellenben a kormányt vakon követő csoport huszszor annyi tagot számlált. Már pedig ahol a többség, ott az igazság. Mi sem bizonyítja ezt jobban és fényesebben, mint az, hogy gróf *Battyány* Tivadart és *Szterényi* államtitkárt, akik jobb ügyhöz méltó lelkesedéssel védtek a javaslatot, folyton helyeslésekkel kísérték fejtegetéseikben.

A bácskai gárda, jóllehet a napirenden levő tárgyak nem érdekelték, tekintélyes számban volt képviselve. *Mihálovits* Endre, miután a kötelező füstölést a folyosón elvégezte, pont 10 órakor a helyére ment, ahol *Popovits* államtitkárrel terefért, később pedig átment *Fernbach* Péterhez. Természetesen hazai csemegét fogyasztottak az eszmecsere során. — *Lányi* Mór aki már a hajnali órákban (ugy 9 óra felé) hagyta el Tökölly-uti családi fészket, szintén korai látogatója volt a folyosónak. Wekerlét kereste, akire azonban csak az ülésteremben tudott ráakadni. Ott meg is csipte s addig el nem hagyta, míg pénzügyi dolgait előtte föl nem tárta. Olyan hangosan folyt kettőjük közt a diskurzus, hogy gróf *Battyány*, aki éppen a pozsonyi villamos vasutat toltá előre, mérgesen tekintett a »zavargók«-ra. *Lázár* Pál és *Fernbach* József egyaránt szóilánul figyelték a pro és contra szónokokat. Ők megbiznak a kormány bölcsességében. *Rajk* Aladárt pedig hivatalos ügyek egyes miniszterek előszobába szólították.

Kedden járt a Házban a bajai deputáció is, mely a hidügyre vonatkozó kívánalmait adta elő *Szterényi* államtitkárnak. A fogadtatás előkészületeit (az időt, helyet és a képviselők összefogódását) *Rajk* Aladár végezte.

Szerdán folytatták a kongrua-javaslatnak előző napon megkezdett tárgyalását. *Ártim* Mihály sületlenségei és *Nagy* György hazafias aggodalmának megnyilatkozása után *Csernoch* János, a szelid lelkületű, tudományos képzettségű temesvári püspök tartott a javaslat mellett nagyszabású, alapos tanulmányra valló érdekes és tartalmas beszédet. A szép beszédet az egész Ház nagy figyelemmel kísérte. *Adamovich* Istvánt, aki Molnár János kanonokkal volt elfoglalva, büszkeséggel töltötte el az a tudat, hogy ez a kiváló főpap az ő táborából való. *Lovászy* Andor, midőn a folyosón hírt vette, hogy *Csernoch* beszél, szintén besietett az ülésterembe, de sokat nem hallhatott az okos beszédből, mert *Mrsity* Jásó megragadta, egy oszlop mögé vitte s ott *ada-moholi* ügyekről referált neki.

A temesvári püspök után *Gyarmathy* és *Ballagi* beszéltek; ezután *Moskovits* Iván, az alkotmánypártiak az a nagytehetségű ágilis tagja, aki a »Magyar Hírlap«-ban megjelent cikkei és a honvédelmi miniszterrel való sűrű érintkezése révén katonai szaktekintélylyé nőtte ki magát, igen humanistikus, üdvös irányú interpellációt terjesztett elő, mely azt az emberséges célt szolgálja, hogy a behívott katonák szűkölködő családjairól gondoskodják az állam.

A szerdai ülésen a már megnevezett bácskai képviselőkön kívül jelen voltak még: *Manojlovits* János, *Fernbach* József, *Fernbach* Péter, *Rajk* Aladár.

Az olvasásról.

Aki olvasni szeret, az nemcsak soha és sehol sem unhatja meg magát, hanem haladni is fog a mindig haladó korrall. Tudjuk, hogy az emberiség mindig művelődik, folyton halad a tökéletesedés felé; vele haladni kell a művelt embernek is, ha annak akar maradni. A műveltség legnagyobb mestere az élet, épen azért vizsgáljuk és szemléljük azt folytonosan. Az élet, a társadalom és az emberi műveltség szemlélésére legjobb szemüveg pedig a *könyv*. Ezen keresztül

tekintsük a világot s látni fogjuk, hogy mit kell kerülnünk, hogy életünket boldogabbá tegyük. A könyvek mindig a legjobb tanácsadók, mert őszinték, megmondják az igazat szemünkbe. Nincs érdekük, mint embertársainknak, hogy állszíneskedjenek és hizelegjenek. Ők az élet valódi mesterei.

Aki ennek igazváltát, legalább csak részben fel tudja fogni — lehetetlenség, hogy arra a gondolatra és elhatározásra ne jusson, hogy amennyire az anyagi körülményei engedik, szerez magának barátokat, könyveket, melyekkel társalogva kincseket gyűjt a későbbi életéhez. Hiszen olyan könnyen lehet azokhoz manapság jutni havi részletfizetésre előnyös feltételek mellett. A könyvek sokasága szórakoztatja a lelket, gyönyörködteti a szemet; szépiíti, barátságosabbá és tartalmasabbá teszi a szobát. Maga a nagy magyar író, a költők királya: *Jókai* Mór is azt mondja: »A szoba könyv nélkül olyan, mint a test lélek nélkül.«

Hogy mennyi könyvünk legyen? — Elég annyi, amennyit át tudunk olvasni. Ezen olvasás azonban legyen tanulmányozás. Ne csak tartalmilag olvassunk, ne érdeklődjünk csak az esemény után, mert sok esemény idegesekké is tehet minket s megterheli elménket, hanem olvassunk alakilag is — azaz — nézzük meg a könyv nyelvezetét is. Sajátságos el az író kifejezőmódját, azaz azon szépirányi kellékeket, melyekkel az író kifejezi a gondolatait.

De egy könyvet csak akkor tanulmányozhatunk, csak akkor tehetünk magunkévá, ha az *ami sajátunk*. — Itt felmerülhet az a kérdés, hogy kölcsön is kaphatunk könyvet, minek költsünk akkor magán-könyvtárra pénzt? Igaz, hogy kaphatunk könyvet kölcsön is, de az ilyen könyv olvasásánál rendesen sietünk, ez pedig nem lehet alaki olvasás, nem lehet tanulmányozás. Ha a könyv a miénk; ha akármikor megnézhetjük, akkor is, midőn már egyszer át is olvastuk, akkor tesz az nekünk igazi szolgálatot. A könyvet kölcsön venni csak bizonyos meghatározott időre lehet s így megtörténhet az, hogy egy könyvre épen akkor van szükségünk, mikor az nincs nálunk és nem is kaphatjuk meg, mert más vette ki. Továbbá az ember legjobban ismeri a maga könyvtárát s így, ha valamire szüksége van, azt azonnal minden fáradság nélkül keresi fel a könyvtárában. Ebből azonban nem következik az, hogy a nyilvános és kölcsönkönyvtáraknak nem volna jelentőségük.

Ha a könyvtárunkba könyveket akarunk venni, mindig az jusson eszünkbe, hogy a könyvek száma végtelen. Épen azért csak remekműveket, még pedig *elsősorban* a magyar irodalom remekműveit vegyük meg. A fordításoknak nincs annyi értékük, mint eredeti műveknek, azok csak »üvegházi virágok«, mert más nyelve lefordítva nem lehet az író gondolatait úgy visszatükrözteni, mint azok az író nyelvén hangzanak. Ezzel nem akarom mondani azt, hogy a fordított remekművek haszontalan dolgok; meg kell azoknak is ismerkednünk, de csak *másodsorban*. A hazai művek közül csakis a remek (klasszikus) művekkel gyarapítsuk a könyvtárunkat, mert ami ezenkívül van, jó ha ismerjük, de muló és kétes érdemű. Kerüljük a rozsz könyveket, mint az üres társalkodót. Csak a romlott gyomor szokása különféle ételt kóstolgatni, melyek — mivel izük különböző, azt annál jobban elrontják. Olvassuk tehát a jeleseknek ismert írók műveit, ezeket szerezzük be s ha kedvünk van olvasni, vegyük azokat elő újból, mert ez csak hasznunkra válik.

Szaporítsuk a könyvtárunkat nemcsak élő költők műveivel, hanem keressük fel a rég elhunytakat is. Ne kicsinyeljük azokat, mert ők vetették meg a mai virágzó irodalmunknak az alapját s így látni fogjuk az irodalom fejlődését annak bölcsőjétől egész mostanáig.

Egy ilyen könyvtár létesítése nagy fontosságú minden művelt emberre nézve; ez lesz neki igazi barátja, fontos társalkodója, mulattatója és tanítója. — Barátja azért, mert jól fogja magát mellette érezni és nem hasonlít meg vele soha. Fontos társalkodója azért, mert a vele való társalgás mindig nagy haszonnal jár: belőle a sok jó és hasznos illatként fog szállni a kedélyébe. Az olyan művelt emberre pedig, ki faluhelyen lakik, kétszeresen fontos egy magán-könyvtár létesítése. Faluhelyen nem talál magához való társaságot, hol magát művelné, azért nem volna képes magát kora műveltségének színvonalán fentartani.

Hogy minden művelt embernek szüksége van könyvtárra, — úgy hiszem — fölösleges tovább bizonyítanom. Nem lehet elképzelni egy olyan általános műveltségű embert, ki lelki tehetségeit még tökéletesebbeké tenni nem akarná. Ezen tökéletesedés magában a műveltségben áll. A műveltség pedig az értelem fejlesztésében, ismeretekkel való gazdagításban s az értelem és akarat nemesisítésében áll. Erre pedig a célszerűen berendezett könyvtárban tehetünk szert.

Kontarik Gyula.

Lapunk mai száma a csütörtöki ünnep miatt jelent meg később.

Főispáni ebéd. *Fernbach* Károly főispán a folyó hó 19-én megtartott közgyűlés alkalmával ebédet adott, melyen résztvettek: *Popp* György miniszteri tanácsos, *Dömötör* Pál kir. táblabíró, *Eperjessy* Béla kir. törvényszéki elnök, *Karácson* Gyula kir. tanácsos, *Popovits* Aurél kir. főügyészhelyettes, *Martin* Tivadar műszaki tanácsos, *Sztankovits* György műszaki tanácsos, *Faragó* János kir. tanfelügyelő, *Kraitz* Lajos kir. posta- és távirafelügyelő, *Rittinger* Antal kir. főgimnáziumi igazgató, *Zsulyevits* Ernő felsőkereskedelmi iskolai igazgató, *Tárcazy* Dezso főszolgabíró, *Marton* István kincstári uradalmi intéző, *Rechner* Konrad plebános, dr. *Reviczky* Jenő kir. közjegyző, dr. *Novák* Elemér kincstári alügyész, *Bercsény* József községi jegyző és *Buday* Gergely hitoktató.

Az újvidéki főispán kinevezése. *Balla* Aladár újvidéki főispán dr. *Belohorszky* Adolf ottani közig. gyakornokot tb. aljegyzővé nevezte ki.

Altisztek kinevezése. A pénzügyminiszter *Gergely* Adolf igazolványos altisztelet a *zombori* pénzügyigazgatósághoz irodatiszté, az igazságügyminiszter pedig *Prachár* Vilmos számvivő őrmester, igazolványos altisztelet a *bácsalmási* kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Kinevezések és áthelyezések Zentán. *Ochsenfeld* Mihály zentai postatiszt Fiuméba, *Skrbavác* Nyuuitya zágrábi postatiszt Zentára; *Szabó* János zentai kir. adótitest Mármarosszigetre, *Keresztessy* Gyula mármaroszigeti kir. adótitest Zentára helyeztettek át. *Tóth* Gyula szegedi kir. törvényszéki joggyakornok Zentára díjas gyakornokká neveztetett ki. — *Köszegi* József temesvári postafőtiszt Zentára postafőnökké neveztetett ki. *Prokesch* József szabadkai törvényszéki díjnok Topolyára a kir. járásbíróshoz irnokká neveztetett ki.

Nyugdíjazás. A pénzügyminiszter elrendelte *Vass* Adolf zentai kir. adótitest ideiglenes nyugdíjazását, annak nagyfoku idegessége miatt.

Az óbecsei járásbíróshoz ügyészségi megbízottjává dr. *Kovátsits* Kálmán ottani tb. főszolgabíró nevezte ki az igazságügyi miniszter.

Emlékbeszéd Türr Istvánról. *Gonda* Béla miniszteri tanácsos e hó 27-én este Baján emlékbeszédet tart *Türr* Istvánról. Gondát az emlékbeszéd megtartására *Ambrozovits* főispán és *Hegedüs* polgármester a város nevében, *Bodroghi* kir. közjegyző pedig az uri Kaszinó nevében kérték meg. *Gonda* egyébként eme levelet intézte a főispánhoz:

Méltóságos Uram!

Őszinte megilletődéssel vettem méltóságodnak, a polgármester ur s a Kaszinó elnöke önagyságaiknak hozzáam intézett nagybecsű, szép levelét. — Életem egyik legnagyobb büszkeségének tartottam és tartom mindenkoron, hogy Baja város nagy szülőltje, *Türr* tábornok több mint három évtizeden át megtisztelt bizalmával és kitüntető barátságával s lelkem szinte szükségét érzi annak, hogy halás kegyelettel adózzak az Ő nemes emlékének.

Végteien megtisztelő reám nézve Méltóságotok felszólítása, melynek a legnagyobb örömmel teszek eleget s e hó 27-én este megtartom emlékbeszédemet, melyből 500 példányt a *Türr*-szobor alapja javára leendő elárúsítás végett Baja városának tisztelettel felajánlok s leküldése iránt intézkedem.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem és nagyrabecsülésem őszinte kifejezését, melylyel maradok stb.

Az óbecsei községi bíróválasztást a vármegye — dr. *Frei* Illés felebbezésében felhozott indokok alapján — megsemmisítette.

Megyebizottsági tagválasztás Katymáron. Katymáron megsemmisítés folytán megüresedett az egyik megyebizottsági tagsági állás. A napokban töltötték be. *Kuluncsich* Viktor bácsalmási szolgabíró választották meg 151 szavazattal *Hoffmann* János 70 szavazata ellen.

Iskolalátogatás Zentán. E hó 11. és 12-én vizsgálta meg *Baranyai* Gyula szegedi polgári iskolai igazgató — mint levelezőnk írja — a zentai *Endreiné*-féle magán polgári iskolát. Az igazgató az intézet berendezését kifogástalannak, a tanítást pedig olyan fokon állónak találta, hogy annak nyilvánossági joggal való felruházását feltétlen kilátásba helyezte. Mint értesülünk, az intézet, amelyben bennlakók is vannak, s amely kereskedelmi tanfolyammal is ki van bővítve, igazán pártolásra érdemes. *Baranyai* igazgató szerint kulturumunkát van hivatva teljesíteni Zentán, mint nemzetiséglakta vidéken. Kár, hogy az ottani községi polgári iskola vezetői mindun-

talán kellemetlenkedni akarnak az intézet agilis tulajdonosa, Endreinek. Az intézetben Veress és Hacker gimnáziumi, Földes keresk. iskolai tanárok, Kaszás Rózi és Bereck Hermina nyelvtanárnők és Fischer Ilona okl. tanítónő működnek.

Hipp Dezső özvegyének nyugdíja. Hipp Dezső elhunyt palánkai főszolgabíró özvegyének nyugdíját a vármegye évi 1240 koronában állapította meg.

Egy vak kiképzettése. Veliczki Száva ópalánkai vak kiképzettetésére a vármegye 3 éven át évi 150 koronát szavazott meg.

A biharmegyei magyar közművelődési egyletbe vármegyénk 200 koronával tagként lépett.

A kismarjai Bocskay-szobor céljaira vármegyénk 50 koronát szavazott meg.

Házasságok. Fodor Hugó zentai kereskedő eljegyezte Lázár Margit kisaszonzt, Lázár Miksa zentai posta és táviró ellenőr művelt leányát.

Lichtnecker József eljegyezte Lendvay Margit kisaszonzt Szabadkán.

Az Ujvidék—pétervárad híd ismét elkészítették és így a Szerémséggel való kocsiforgalom újra megkezdődött.

Csőd Zentán. Hoffman Sámuel zentai játékereskedő ellen elrendelték a csődöt. A tömeg gondnoka dr. Salamon Imre zentai ügyvéd.

Segély egy szegénynek. Koleszár Mihály kucorai lakosnak a vármegye 200 korona segélyt szavazott meg.

A két Uránia. Érdekes versengés folyik Zentán — mint levelezőnk írja — a katolikus legényegylet mozgósínháza és a zentai Uránia között. A legényelet, amely minden vasárnap rendez moziestélyt, teljesen tönkre tette a zentai Urániát, amely kizárólagosan tanítva művel. Most egy társadalmi mozgalom indult meg a zentai Uránia érdekében, amely hisszük, hogy eredményre vezet.

Egy szálloda bérlete. Az országosan ismert Mayer-féle ujvidéki szállodát bérbe vette Récsy Gusztáv, zombori Vadászkiirt-szálloda volt bérlője.

Öngyilkosság. Schwarcz Dávidné Ujvidéken — mint levelezőnk írja — e hó 18-án megmérgezte magát, lúgkővet ivott. Tettének okát nem tudták kideríteni. A szerencsétlen asszony egyszer már kutba ugrott, de onnan kimentették. Holttestét e hó 19-én akarták eltemetni, de a hatóság nem engedte meg; először felboncolták, így temetése csak e hó 21-én volt.

Halálozások. Pinterovits Jenő petrőczy jegyző e hó 19-én meghalt. Nemcsak mint jeles képzettségű, községre érdekeit szívén viselő, a lakosság javát előmozdító puritán jellemű férfiú tűnt ki, hanem mint a modern gazdasági rendszer egyik lelkes uttörője is tiszteletreméltóvá tette a nevét. A gyógyfűvek és a komló természetének és megfelelő értékesítésének ő tört utat. Sok üdvös, hasznos intézmény neki köszönheti létét. Halála méltán kelt nagy szomorúságot mindenütt, ahol a derék, köztisztelő álló embert ismerték. Temetésén ezernyi tömeg volt jelen. Ott voltak a hatóságok, egyletek és testületek is.

Csihás Antal, a bajai előkelő társadalom egyik rokonszenves alakja, a napokban Meránban 30 éves korában meghalt. Holttestét Bajára szállították, ahol nagy gyászompával és a közönség minden osztályának élénk részvételével temették el.

Novoszell Imre diósgyőri állami tisztviselő e hó 18-án 25 éves korában meghalt. A képzett és szorgalmas fiatal embert, akiben Novoszell János ig. tanító fiát gyászolja, Zentán temették el.

Soltész József zentai tanító neje szül. Harnkels Jozefa március hó 16-án Zentán elhunyt.

A szolnoki uszóveszedelem melyről a lapok annyit írtak. f. hó 20-ára menő éjjel 1/2 3 óra tájban ért Títelen. Az épülőben levő fahajóhidnak bal oldalai részét — mint levelezőnk írja — dacára az erős láncok és horgonyoknak, magával ragadta. Éhman János állami hidépítő hajómester, aki az uszó alkotmányt várta csak éberségének köszönheti, hogy az őt is magával nem rántotta, mert ha a veszély nagyságát el nem ismerni és a hid részletről el nem menekül, kétségtelenül áldozatul esik a bajnak.

Ötven ember halálfelelme Títelen. A tavaszi sebes nagy víz folyó hó 18-án — mint levelezőnk írja — mintegy 40–50 férfi és nő életét majdnem áldozatul követelte. Ugyanis a titeli komp, mely a közlekedést Bácska és Torontál között bonyolítja le, a Tisza balpartjáról a jobb partjára iparkodott, amidőn a vízben levő sodronykötélbe egy a vízben észrevétlenül uszó hatalmas fatörzs beléje akadt és azt a víz sebes árájának segítségével magával huzta lefelé. A víz

már ellepte a jármű belsejét is, olyannyira, hogy a veszély tetőfokára lépett. Ekkor az egyik révész, aki lélekjelenlétét megtartotta, a kötelet tartó bakot fejszével levágta s így a komp megszabadult a veszedelmes helyzetből. A Tisza árja magával ragadta ugyan, de a Dunagőzhajózási társaság hajósai utána eveztek és a partra vitték. A bentülőeknek az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt.

A szegedi vakok intézetének segélyezése. A szegedi vakok intézetének a következő községek szavaztak meg segélyeket: *Vajszka* 50 koronát, *Turja* 40 kor., *Felsőszentiván* 50 kor.

Az olaszországi földrengés által sújtottaknak segélyt szavaztak meg: *Szond* község 100 koronát, *Sajkásszentiván* 50 kor., *Káty* 100 kor., *Magyarkanizsa* 200 koronát.

Munkásházák építése Herczegszántón és Dávodon. Herczegszántói levelezőnk írja, hogy munkásházák építése tárgyában mozgalom indult meg Herczegszántó és Dávod községekben, melynek sikerülte esetén a munkások állandó családi házat kapnának és hosszulejáratu kölcsönrel a rendes évi lakbér összeg fejében törlesztenék egy-egy családi ház felépítési költségeit. Így a legalsóbb néposztály nem volna kénytelen félétvenként költözöködni, lakhelyét változtatni, az illetőségi ügyek kérdése nem lenne többé bonyodalmas, hanem tárgyalatlan lenne, ha a tisztességes és iparkodó munkások állandóan egy helyen telepednének le, jobban helyben maradnának. Egy ilyen munkáslakás állana 150 □ méter területre épített cserepes házból, bekerített udvarral, kis kerttel. Minden házban egy szoba, egy konyha és egy kamra épülne. A házat haszonbérbe vagy albérletbe kiadni nem szabad; minden házban csak egy család lakhatik; a házra kölcson föl nem vehető, nyereségre el nem adható; a ház 20 évig adómentes lenne.

Brutális férj. Valcsek József csantavéri lakos nejét e hó 12-én egy bottal úgy megverte, hogy az asszony súlyos sérülésekkel fekszik. A brutális férj ellen megtették a följelentést.

A Bajai Kereskedő Ifjak Egylete e hó 14-én tartotta tisztújító közgyűlését. A választás eredménye a következő: Elnök Szász János, al-elnök dr. Kelemen József, Reich Béla, titkár dr. Monostori Gyula és Székely Leó, jegyző Salamon Sándor és Denenberg Jenő, pénztáros Klein Emil, ellenőr Wiesel Lajos, könyvtárnokok Eichart Oszkár és Tinusz Károly, gazda ifj. Rehák György. Választmányi tagok: Balassa Jenő, Bettelheim Sándor, Deutsch Béla, Denenberg Ernő, Farkas Pál, Klein Rezső, Löwenstein Sándor, Porgesz Illés, Seress Márton, Surányi Dezső, Szenes Mór, Schön Márk, ifj. Wagner Antal, ifj. Weisz Henrik. Póttagok: Heks Gábor, Halász Károly, Weinberger Ödön. Számvizsgálók: Kun Lajos és Fischer Pál.

Központi bank- és váltóüzlet rt. cég alatt Szabadkán március hó 14-én új pénzüzetét alakult Klein Mátyás dr. ügyvéd kezdeményezésére, 50,000 K alapítókéval (250 drb 200 koronás részvény). Az alakuló közgyűlésen az igazgatóság tagjaivá megválasztották: Heumann Mór, Strassburger Zsigmond, Szemmary János, Robicsk Béla, Raczko Mihály, Szanitter Tivadar, Fischer Ernő és Weisz Miksa részvényeseket.

A hajójáratok megindultak. Budapest—Baja— és Mohács közt már megindultak a hajójáratok. Budapestről minden nap déli 12 órakor indul a hajó, mely este 8 órakor érkezik Bajára, honnét Mohácsig folytatja útját. Bajáról Budapestre minden délután 2 órakor indul. Ezen hajójáraton kívül hetenkint postahajók is közlekednek, melyek az összes bácsmegyei hajóállomásokat érintik.

Közbiztonsági és husvizsgáló szabályrendeletek. A szegedi kereskedelmi és iparkamara egységes utbaigazítására most készített el a megyebeli községek a közbiztonsági és husvizsgáló szabályrendeleteket. Több község olyan szabályrendeleteket csinált, melyek egyes fontos érdekek ellen törnek. Az ilyen szabályrendeleteket a vármegye megsemmisítette. Eddig a következő községeket megsemmisítették meg: Bácskereszturét, Tordáét, Veprődét, Cservenkát, Kuláét, Överbászét és Ujverbászét.

Színészet Ujvidéken. Kövesy Albert színtársulata április 11-én kezdi meg előadásait Ujvidéken.

Az Alföldi Bank r.-t. Szabadka 1908. évi mérlegében — mint már megírtuk — 200.000 korona alapítóké mellett 62.560 kor. veszteséget mutatott ki a múlt évi 1860 korona veszteséggel szemben. A jelentés, amelyet az igazgatóság is aláírt, a veszteséget a következő furcsa indoklással kíséri: »Az okok az 1908. évi július 31-ig működött igazgatóság többségének mivel sem menthető könnyelmű gazdálkodásában és abban keresendők, hogy a felekezeti szempontokat min-

denben az intézetnek érdekei fölé helyezték. A nagymérvű beruházásoknál és a részvénytőkével arányban nem álló üzleti költségeknél azzal kecsegtették a részvényeseket, hogy a pénzüzetnek kifélé is impozánsnak kell lennie, mert száz- ezrekre rugó felekezeti betétek, ugyanily összegű egyházi pénzek fognak annál elhelyeztetni, holott ily természetű betétekből a részvénytársaság egy fillért sem látott.« A jelentés nyomán nagy kavardás volt a közgyűlésen, amelyen szóba került az is, hogy az intézet mérlegét egy másik társaság könyvelője készítette el. Ennek dacára az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a fölmentvényt megadták. A társaság fölszámolására vonatkozó indítványt a közgyűlés elvetette.

A mozsori Tiszaszakasz mederrendezési munkálataihoz szükséges mintegy 19 088 köbméter első osztályú kőből rostált bányator- melék, 5808 kbm. első osztályú terméskő szállítá- sára és beépítésére, valamint 107.500 drb normáltégla szállítására ajánlatot tettek: Téglára Neujahr Vilmos (Titel) 5428 K-val (titeli téglagyárból), Tóth Ferenc 4622 kor.-val (mohácsi, t.-becsei és kanizsai gyárakból), Tombász István (Szeged) 4515 K-val (t.-becsei téglagyárból, nagykanizsai téglagyárból szállítva 3, hódmezővásárhelyiből 10 K-val drágább 1000 darabonként), Gutmann és Frank 6450 K-val (ujvidéki téglagyárból szállítva), a törmelék és terméskő szállítá- sára: Gutmann és Frank 138.388 K-val, a törmelékre és a terméskőre 53.724 K-val (mindkettőt körccsedini kőbányából szállítva), Hofbauer és Lehner 188.971, illetve 63.888 K-val (dunabogdányi bányából), Tolnai és Tóth 143.160, illetve 55.176 K-val (törmelékét 60%-ban csillaghegyi, 40%-ban budajlakai, terméskövet dunabogdányi bányából), végül Tombász István 146.977, illetve 60.984 K-val (a terméskövet promontori bányából szállítva, kbm.-ként 70 fillért enged). Az ajánlatok felett a földmívelésügyi miniszter fog dönteni.

Meggyilkolt leány. Zentáról jelentik a következő véres szerelmi esetet: E hó 19-én délután egy fiatal zentai legény szerelmi csalódásában gyilkosságra vetemedett. Vuics Gyuró vagy- nos zentai gazdaember, néhány esztendőn át együtt élt Gulyás Juliska fiatal leánnyal. Gulyás Juliska a legszebb leány volt Zentán. Néhány évig Vuics gazdasága rabul ejtette a leányt, s boldog volt a már deresedő haju öreg ember oldalán. Két esztendővel ezelőtt megismerkedett a lány Megadja Jenő cipészszegéddel. A lány tizenhat éves volt, a legény tizenhét s a fiatalok szíve csakhamar szerelemre lobbant. A leány első felbuzdulásában elhatározta, hogy ott hagyja a gazdag ember házát, s inkább visszatér a szegénységbe, csak hogy szerelme oldalán élhessen. Két évig Megadja Jenő és Gulyás Juliska boldogan éltek együtt. Ennyi idő alatt azonban a szerelem elpárolgott, s a lány csak a szegénységet látta. Sirva gondolt vissza Vuics Gyuróra, akinek házában nem kellett nélkülözésekkel küzdenie. A lány kiábrándulását megudta Vuics is lassanként visszaédesgette magához a leányt. Megadja gyakran jött haza úgy, hogy együtt találta az öreg embert, meg a fiatal leányt. A múlt héten aztán se szó, se beszéd, vissament Megadjától Vuics- hoz a Juliska. A legényt nagyon elkeserítette szerelemese hűtlensége. Elkeseredése még inkább fokozódott, amikor tegnap levelet kapott a leánytól, s ebben Gulyás Juliska azt jelenti be, hogy délután elmegy a ruháiért Megadja lakására. Pénteken délután öt órakor csakugyan megjelent Megadjánál Gulyás Juliska. A nővérrel jött, de a nővér Megadja kérésére eltávozott. Amint a régi szerelmesek egyedül maradtak, a legény elő- rántotta készen tartott élesre fent dikését és a leány mellébe döfte. Aztán bezárta a lakása ajtá- ját és nyugodtan elment a rendőrségre, ahol Ele- méri rendőrfőkapitánynak bejelentette a gyilkos- ságot. A kapitány dr. Kalivoda rendőrorvossal együtt nyomban a helyszínre ment. Felnyitotta az ajtót, de a leány már halott volt. A gyilkos szerelme Udvari László csendőrtizedes szomban este átkísérte a szabadkai ügyészség fog- házába.

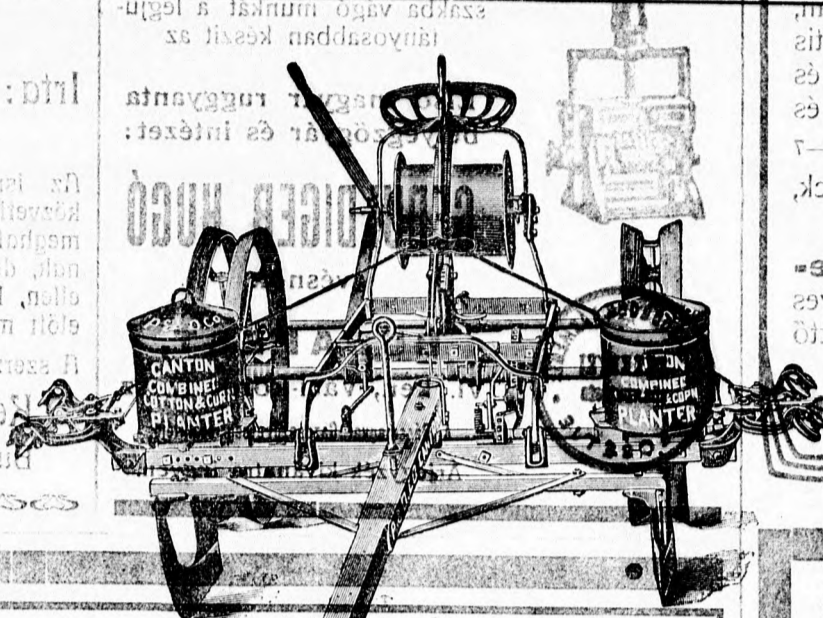
A bicska. Topolyán Csipak István élesre fent késsel Ipacs István csantavéri lakost úgy összeszurkálta, hogy vérző sebekkel szállították haza. A merénylő ellen megtették a büntfeljen- tést.

Vasuti magasépítkezés Bács megyében. Az államvasutak budapesti-jobbparti üzletvezető- sége által a szabadka-bajai vonal elsőrangítása folytán Csikéria, Bácsalmási szőlők, Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsborsód és Baja állomásokon lé- tesítendő magasépítményű munkákra március 9-ére hirdetett árlejtésen ajánlatot adtak be: Fuchs Béla (Budapest) nyersfiall 202.280, vakolással 197.780 Székely és Böhm (Kecskemét) bármelyikre 144.620, Kladek István (Szabadka) 138.498, illetve 131.117 K-val, Neuschloss Ödön és Marcell 233.668, illetve 228.900 K-val, Maján János (Kis- kunhalas) 163.412, illetve 161.778, Nagyszeder István és társa (Kiskunhalas) 131.966, illetve

TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN

„Senior“
 automatikusan 25-28-32 angol hüvelyben négyzetben ültet, kívánság szerint 2-4 szemet fészkenként.

„Senior“
 megkívánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészkesort kétoldalt meg-hengarel.

„SENIOR“ tengeri ültetőgép
 három négyzet ültetőfészkekkel.

- Referenciák:**
- Ament Antal, Elek
 - Andrássy Sándor gr., Szegtvár
 - Andrássy Sándor gr., Tiszadob
 - Bethien István gróf, Sámsond
 - Bezeredy Pál, Hida-Polna
 - Császár István, Császár
 - Zsombolyák Sándor, Zsombolyák
 - Dreher Antal, Martonvásár
 - Dungyverszky László, Dunacséb
 - Fürst és Weisz, Siklós
 - Gaál Rezső, Mosztor
 - Gergely K., Gyömrő
 - Hammerstein Richárd, Pusztasári
 - Harkányi Frigyes báró, Zsófiaudvar
 - Hideghéty Imre, Vukovár
 - Huszár Károly, Eugós
 - Károlyi Imre gr., Mátyásfalva
 - Kemény József, Maros-Némethi
 - Kovácsy Miklós id., Tasnád-szántó
 - Lederer Artur és Károly, Csóka
 - Mahler Mihály, Pankota

Közlemények szaklapokból.

Ij. Sporzon Pál akad. tanár »a SENIOR tengeri ültetőgép« című közleményében, megjelent »Közlelek« 1900. évi márc. 21 és 28-án azt mondja: »Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két évvel ezelőtt kezdtek használni ezt a tényleg nálunk is kitűnően bevált tengeri ültetőgépet, melynek három szemcséző előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg, kisebb területen ez talán nem mondható előnynek, de annál inkább ott, hol a terület nagy a tengeri ültetésnél.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert a kezeléséhez csak egy ember kell.
3. Lehetővé teszi a tengeri kereszthe való művelését fogatos erővel. Ez pedig a mai munkaviszonyok között főleg a gazdasági költségcsökkentés szempontjából jelentős előny.

Gróf Teleki Árvéd: **„Legújabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére.“**

Gróf Teleki Árvéd: **„Tengeri művelés felelősen vagy amerikai módon.“**

Gróf Teleki Árvéd: **„A tengeri termelése amerikai módon.“**

Gróf Teleki Árvéd: **„Az amerikai csalamádéról.“**

Báró Kemény József: **„Előnyt adnak azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek, mivel így a kézimunka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a mai világban!“**

Gróf Teleki Árvéd: **„A tengeri ültetés amerikai módon.“**

Gróf Teleki Árvéd: **„Tengeri művelés felelősen vagy amerikai módon.“**

Gróf Teleki Árvéd: **„A tengeri termelése amerikai módon.“**

Báró Kemény József: **„Az amerikai csalamádéról.“**

Gróf Teleki Árvéd: **„Előnyt adnak azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek, mivel így a kézimunka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a mai világban!“**

„Senior“
 munkaképessége 30-40 és több hektár szerinti, napi 7-10 magyar hold egy pár könnyű loval és egy kocssal.

„Senior“
 Magyar Gazdasági Lapokban 1907-08. évben körülbelül 400 példányban kintülő eredménnyel ismert.

- Referenciák:**
- Máthé Pál, Szentérmény
 - Nagy István, Szentérmény
 - Pannóniai Pannónia
 - Ság, Tömörkény
 - Podmaniczky E. báró, Kélebia
 - Pukovits József, Nagyfény-pusztán
 - Radványi Ádám, Kácsi
 - Schmitt Jenő, Szilasipta
 - Schmitt János, Marosbogat
 - Schwartz Zsigmond, Marosbogat
 - Strasser János, Mária-telep
 - Strasser János, Innám
 - Staudenberg József gr., Székelyhid
 - Szászbereki uradalom, Szászberek
 - Szarvas Imre, Bóna
 - Szállás
 - Székelyi Gyula, Szentérmény
 - Szentegáti urad., Szentegát
 - Szalánczy Jenő, Ladamos
 - Szörényi gazdaság, Szörényi
 - Teleki Árvéd gr., Drassó
 - Tschida Artur, Paks
 - Ungar L. Kossuthfalva
 - Urban, Péter, Törökbecse
 - Wittmann János, Elek

M C C O R M I C K Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.
 Magyarországi igazgatói és kirendelti: **BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 12. szám.**

Rác György

Jolánföldi szőlőtelepe és kertészete Kulán

eladásra ajánlja **leszállított árak** mellett hazai gyökeres és sima szőlőveszőit, kiváló bor és csemegefajokban, amerikai Riparia, Portalis és Ruprestis Montikola gyökeres és sima vesszőit és direkt termő Othello szőlőveszőit, és sima zöldajtványait. 9-7

Azután **kitűnő fajokban** őszibarack, kajszin, körte és almákat.

Vége az **elsővények legjele-
sebbjét** egy, kettő és három éves **Maclura Aurentiákat** és kettő és három éves Gleditsiát.

Kívánatra árjegyzéket küldünk.

„Blickensderfer“ eredeti amerikai

írógép

azonnal látható irással.

Tiszta acélszerkezet.
Gyönyörű szép irással. — Az író-
gépek legolcsóbbja.

**Ara teljes felszereléssel csak
300 korona.**

Írógép kellek a legolcsóbb árakban szállítanak.

Részletfizetésre is adatik.

— Sokszorosításra is alkalmas. —

Állandó képviselő:

Ezer Antal
Apatin

Járási Általános Takarékpénztár.

26-17

Bácsmegeye földrajza

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt

földrajzomra,

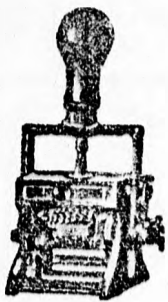
melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szíves jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanúgyűrkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítása, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

Mezei Mihály községi tanító **Zenta.**

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számzógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ

vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyei Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Freystädtler Flóra emlékiratai

Életem

Szerelmeim

Szenvedéseim

Irta: Báro Splénné Freystädtler Flóra.

Az ismert budapesti milliósleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a zűllés útjára kergették.

A szerző archépével díszített kötetet 2 K-ért küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,

Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel 2 korona 50 fillér.

Kezelés előtt!

Kiefer János

fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban úgy mint aranyban.

Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után!

MÁRTON ISTVÁN

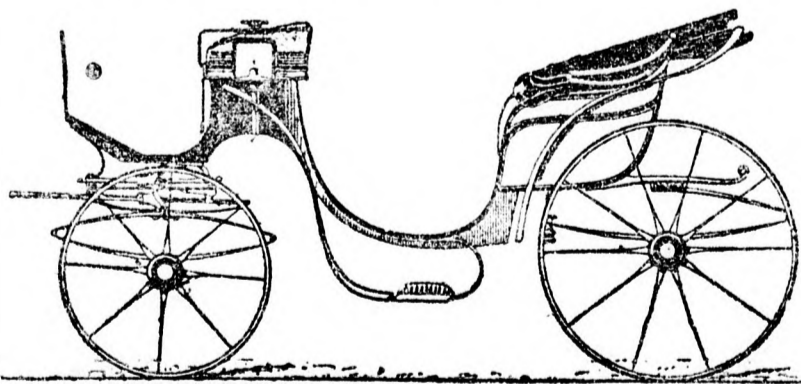
első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ez előtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi **országos kiállításon** ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet.**

Mindezek előrebocsajtása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserelek.

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jutányosan készítek.